

Objavljajući ove tekstove, u novopokrenutoj rubrici Mišljenja, želimo naglasiti da ćemo nastojati ubuduće kontinuirano negovati kritički i polemički intonirane pristupe, koji, u svojoj osnovi, teže za analitičkim snimkom problema i pojave u književnosti, umetnosti i kulturi i za uspostavljanjem dijaloga. Želimo da naglasimo da uređništvo neće apriori stajati iza stanovišta izrečenih na ovim stranicama, ali će podržavati pravo svakog autora, ukoliko svoje mišljenje dovede do razložne i argumentovane artikulacije, da se ravnopravno uključi u raspravu.

INTERPRETACIJA I INTERPELACIJA

miodrag radović

»Dok policajac ili cenzor postavlja pitanje o piscu, kritičara intenciju samo knjige«.
(G. Steiner: *Language and Silence*)

Nisam imao nameru da se ponovo javljam za reč nakon izložene kritičke interpretacije o knjizi »Hladno čelo« V. R. Tucića. Polazeći od ponuđenog tumačenja interpreta i protivstava autora knjige, sami čitaoci mogu (ukoliko nađu interesa za to) da procene valjanost argumenata, argumentovanost interpretacije i osnovanost ili neosnovanost kritike. Međutim, kako me je u »Poljima«, br. 309, V. R. Tucić ljubaznim pismom zamolio da se izjasnim jesam li ili nisam za »Novu umetničku praksu«, ne mogu da ne udovoljim toj molbi. Budući da me je isti autor poslance »Ne znam da li ste vi za N.U.P.« još ljubaznije pozvao da se bavim N.U.P.-om, ne mogu da se oglušim o taj ljubazni epistolarni poziv. Nemam običaj da čak ni ljude koje ne poznajem, ako mi upute pismo (javno ili privatno) ostavim bez odgovora.

Na interpretaciju je adekvatno odgovoriti interpretacijom. Tako se neprimerenost ili nedovoljnost jedne interpretacije ispravlja ili pobija primerenošću jedne valjanije interpretacije. Tumačeći jednu knjigu kritičar mora da računa na suprotstavljane i drukčije tumačenje. To očekivanje dolazi otuda što je svaka kritika nekog dela uvek i samokritika interpretacije. Ulog tog dijaloga interpretacija može biti samo tekst knjige. Da bi razgovor ili prepiska bili mogući, potrebno je da se učesnici sporazumeju oko pravog predmeta rasprave. Ukoliko je reč o sučeljavanju različitih tumačenja i argumenata isključivi predmet javnih razgovora može biti i ostati samo knjiga, njen tekst i njena recepcija. Jer tekst knjige kao javni čin ponuđen čitalačkom auditorijumu na čitanje i ocenu može biti legitimni predmet interpretacije i ocene. Mi se moramo držati pravila da se tumačenje i vrednovanje jedne knjige nikako ne odnosi na *misaine doživljaje autora*, već samo na smisao teksta knjige. Zato je moj kritički osvrt »Topla anatomija Hladnog čela« imao za predmet samo interpretaciju pomenute Tucićeve knjige. To nalažu pravila argumentacije *ad rem*, tj. razgovora o samoj stvari.

Međutim, sukob dveju interpretacija i odmeravanje argumenata čiji je jedini ulog tekst knjige moguć je samo ukoliko je obojici učesnika u razgovoru stalo do knjige kao primarnog predmeta. Ukoliko pak jedan od sabesednika u dijalogu pokaže interes da promeni predmet razgovora, diskusija izlazi iz okvira polemike *ad rem* i prelazi na novi predmet. Nije uobičajeno da pisac knjige napušta razgovor o sopstvenoj knjizi da bi prešao na novi predmet. Upravo taj neobičan i neočekivan zaokret učinio je V. R. Tucić time što je na svoju *interpretaciju* pisane u formi impersonalnog teksta) odlučio da odgovori *interpelacijom*, na obraćanju javnosti, već direktnim obraćanjem kritičaru. Tako se pisac, prelazeći na *pismo* obraća meni lično kao *čovjek čoveku*, tj. uvođenjem epistolarnog načina napušta razgovor o sopstvenoj knjizi i o tekstu koji se odnosi na tu knjigu, da bi vodio razgovor o ličnosti kritičara. Taj potez unosi nove momente u razgovor: prelaz sa argumentacije *ad rem* na razgovor *ad hominem*. Takva zamena je jedan vrlo složen postupak. Koji je smisao tog naglog zaokreta u pravcu adhominiacije i interpelacije kritičareve ličnosti? Znači li to da pisac više želi da se govori o ličnosti kritičara njegove knjige nego o kvalitetima njegove vlastite knjige? U tom zaokretu se krije rad jednog veoma složenog mehanizma mišljenja čiji ćemo pravi smisao pokušati sebi da objasnimo. Pokušaj da se dijalog *ad rem* potisne razgovorom *ad hominem* znači želju da se pitanje »kakva je knjiga« zameni drugim pitanjem »kakav je čovek« koji kriti-

kuje datu knjigu? Tu se više ne postavlja pitanje da li sam ja V. R. Tucić napisao dobru ili lošu knjigu, nego da li je kritičar zao čovek. Prema tome, ukoliko je moja knjiga doista slaba, i ja nemam odgovora da otklonim argumente interpretacije iz kojih je izveden vrednosni sud kritičara, za to je odgovoran kritičar kao zao čovek. Taj postupak zamene argumenata etiketom odgovora procesu u kome racionalni jezik postaje plen mitskog mišljenja. Postupak je moderan. Naučnici koji su ispitivali mitologiju našega doba prepoznali su taj mit. Francuski naučnik Alfred Sauvy u knjizi »Mythologie de notre temps« (Paris, Payot, 1971) je odredio kao jedan od savremenih mitova tzv. »Detournement de la responsabilité« (prebacivanje odgovornosti), str. 50. Alfred Sovi pokazuje kako taj mit podjednako funkcioniše kao sekundarni semiološki sistem u politici kao i u književnosti. Kad političari na vlasti optužuju za svoje promašaje intelektualce koji nisu na vlasti, onda je to primer upražnjavanja mita. Ekvivalent tome u književnosti je kad pisac promašene i slabe knjige za svoj promašaj optužuje kritičara kao krivca što je on napisao lošu knjigu. Tako dok govori jezikom interpelacije i adhominiacije polemikar učestvuje u mitskom mišljenju, postaje odašiljalac malih mitova. Jedan drugi proučavalac funkcionisanja mitova, Rolan Bart u poznatom ogledu »Mit danas«, vidi u *adhominiaciji* i *interpelaciji* dve glavne figure mitskog mišljenja danas. Posmatrajmo jezik u Tucićevoj epistolarnoj formi. Tucić apostrofira, opominje, poziva... Mit se tu pojavljuje kao *poziv*. Tekst se oblikuje izrazima iz semantičkog polja opominjućeg govora: zapovedni način, adhominiacija, objava, zapovednički poziv, kratak bespogovoran signal. Sve su to simptomi da jezik postaje plen mitskog mišljenja. Konotacija ovakvog načina govora *ad hominem* je očigledno uznemirujuća, informativna. Konotacija govora *ad rem* je interpretativna. Dok se ovaj poslednji mora oslanjati na validni argument, informativni kod se poziva na važeći autoritet.

Svaki mit ima neki duboki razlog postojanja. Jedno od potajnih svojstava mita na koje je ukazao R. Bart stoji u tome da »mit ne prihvata dijalog, njega pojedinac prima ali ga nikad ne šalje«. Mit, kao konotativan jezik, može da ima samo »kolektivnog društvenog odašiljaoca«. Bart je u pravu kad tvrdi da je »mit uvek odaslan od strane jedne grupe, ali obraća se svakom pojedincu pojedinačno, nezavisno da li je odaslan s leve ili sa desnice. U svetlosti tog saznanja jasno je što *informativno* (obaveštajan) jezik V. R. Tucića jeste izraz »druge kritike«, kolektivnog. Iz same činjenice da se grupni odašiljalac mitova obraća pojedincu proističe rečnik nasilja: omiljene Tucićeve reči su »obračun«, »Maknuti!«, »progonitelj!«, »žrtva«, »raskrinkavanje neprijatelja«, »Tradicionalističkog ološa«, »Intelektualnog šljama«.

Dakle, dublji smisao adhominiacije i dijaloga kao pribegavanju mitskom načinu govora jeste ukidanje samog dijaloga čemu mit uvek teži. To je latentni oblik kulturnog nasilja. Dalje, ti oblici *adhominiacije* i *interpelacije*, čine neku vrstu oblaka koje »grupa« (u ovom slučaju grupa pisaca) stvara ispred sebe krijući se iza njih poput sipe koja se krije iza svog mastila. Takav jedan oblak jeste zaklanjanje jednog dela inteligencije iza mitologema »sušti čovek«. Za oblakom »tog mitologema »sušti čovek« krije se istorijski vid jedne ličnosti kao ideološke tvorevina, koja tako prečišćena, biva predstavljena kao prirodna, suštastvena. Takav mit ima više funkciju da *iskrivljuje*, deformiše. Taj postupak se u logici zove: *Deformer pour mieu triompher*« (Serž Dubrovski). Postupak iskrivljivanja se sastoji u tome da se što više *deformira kako bi se što lakše trijumfiralno*. Dakle, mit ima za cilj da iskrivi istoriju kako bi je lakše porekao. Tako mit postaje povlašćeno mesto ideologije, koja po definiciji pripada kulturi, ali

može da preživi ako se izdaje samo za prirodu, tj. suštinu. Ta težnja je duboko svojstvena *oficijelnom govoru*. Takav jedan oficijelan govor neguje V. R. Tucić. Kao primer iskrivljenja se može navesti Tucićeva deformacija kada govori o »svim našim bunama od Sremske Mitrovice, Lepoglave, i NOB-a«; Tu se istorija *iskrivljuje* time što se amputira (svi osnovci znaju da sve naše bune ne počinju od Sremske Mitrovice, već da je i ranije bilo bunâ). Ali mit se gradi pre svega na ideji da je *konačan*, tj. nestorijski. Zato se on odriče (ili poriče) jedan deo istorije da bi sebe nametnuo kao naučnu verziju, da se pokaže kao znak večnosti uz pomoć bespogovornih i policijskih tvrdjenja. Zato R. Bart kao jednu od mitskih figura i navodi »oduzimanje istorije«, zadrž »suštine«, »suštog čoveka«, prirodnog, večnog. Svođenje istorijskog na prirodno i suštinsko jeste postupak koji odgovara habitusu homo religiosus. Prema M. Elijahu, istraživaču uporedne istorije religije, *homo religiosus* je takav čovek kod koga »esencijalno prethodi egzistencijalnom«. »To vredi i za čoveka tzv. primitivnih i orijentalnih društava, kao i za ortodoksnog Jevrejina, hrišćanina i muslimana. Čovek je takav kakav je danas, jer se *ab origine* dogodio čitav niz događaja«. Taj niz događaja odredio je svu sadašnjost i budućnost. U pitanju su suštastveni događaji. Tako mit nastaje kroz gubljenje istoričnosti. Bart ustanovljuje da se svi mitološki mita danas svode na dva velika tipa, koji su neka vrsta »Zodijačkih znakova buržoaskog sveta: *SUŠTINE* i *RAVNOTEŽE*«. »Buržoaska ideologija je upravo ta koja »neprekidno preobraća proizvode istorije u tipove suštine: kao što sipa ispušta svoje mastilo da bi se zaštitilo, tako i ta ideologija bez zastoja neprekidno zamagljuje proizvodnju sveta, određuje je kao predmet koji se može neograničeno posedovati, balsamuje ga, i ubrizgava u stvarnost kakvu *suštinu* koja će je prečistiti i zaustaviti njeno preobračavanje, njen prelazak u druge oblike postojanja... Jer svrha mitova je upravo zaustavljanje sveta...« (R. Bart, *Mit danas*, u Književnost, mitologija, semiologija, str. 31.) Zato, ma koliko paradoksalno zvučala, tačna je tvrdnja Sartra, neospornog levičara u filozofiji i umetnosti o avangardisti kao *žrtvi istorijskog otuđenja*, kojeg on ne može biti svestan budući da mu je pogled zamagljen fabrikovanjem esencijalističkih mitova u krilu oficijelnog govora. Otuda je Sartr izvikao poražavajući zaključak da »avangarda nesvesno deluje na reakcionaran način«. Reakcionarnost u službi mitova sastoji se u tome da se zaustavi istorija suštinom. Tako u nekom čoveku koji se hoće avangardnim, dok je plen nesvesno homo religiosus, postoji »subjektivna noć istorije« u kojoj »budućnost postaje suština, razaranje prošlosti.« (R. Barthes: *Mythologies*, str. 266/267.)

Ali pošto *adhominiacija* pokazuje težnju da ukine dijalog i uvede *izjašnjavanje*, vratimo se tekstu kao predmetu analize i umesto razgovora *ad personam* vidimo raspravu *ad librum*. Nedoumica koja muči V. R. Tucića glasi: »Ne znam da li ste za N.U.P.« Dakle, pitanje je jesmo li za N.U.P. Odgovor na to pitanje na prepad nije ni bezuslovan ni kategoričan. U izvesnom smislu: ne; u izvesnom smislu: da. Na tom pitanju bih htio da pružim svoj prilog N.U.P. (Novoj umetničkoj praksi). Možda naziv nije najsrećnija skraćunica. Ne, nisam za N.U.P. ukoliko nije srećna izvedenica iz knjige »Hladno čelo«. Da, ukoliko se skraćunica za naziv grupe izvede iz mesta koje najbolje određuje grupu oko V. R. Tucića. Pošto je »Hladno čelo« postavangardna knjiga, držim je prikladniji onaj naziv koji bi prevazišao dilemu »ili tradicija... ili avangarda?«. Knjiga sadrži jedan stav dostojan manifesta: »Protiv tradicije, protiv avangarde – za samoupravljanje« (*Hladno čelo*, 94.) To je »najzreliji trenutak« nove umetničke prakse. Nije li možda bolje da naziv grupe umesto N.U.P., glasi S. S. U. P. (Samoupravna savremena umetnička praksa). Takav jedan naziv sadržao bi u sebi geslo koje je plod najzrelijeg trenutka »Nove umetničke prakse«. Za ljubav zrelosti, koja bi obuhvatila samoupravljanje i savremenost, zadržimo u daljem tekstu srećniji naziv S.S.U.P.

To bi bio moj prilog S.S.U.P.-u. Odmah da kažem: jesam za takav S.S.U.P. Reći ću i zašto. Zbog njegove naprednosti. Pokušaću i da objasnim u čemu je S.S.U.P. napredan. Ja sam za S.S.U.P. zbog njegovog odnosa prema avangardnim piscima. Učesnici druge kritike u »Neuro-drami«: »Ko je šta« utvrđuju svoj identitet tako što za preteču uzimaju jednog avangardnog pisca. Identifikacioni totem grupe jeste Ežen Junesko. Pisci S.S.U.P. su u glas izjavili: »Mi smo Junesko«. Ne znam šta se od toga bolje može poželeti. Krasno! To je utoliko pogodnije što ćemo čitajući manifeste

Joneskua o avangardi shvatiti i avangardnost S.S.U.P.-a.

U čuvenom »Discours sur l'avant-garde« (Helsinki, septembra 1959), objavljenom u *Théâtre dans le Monde*, E. Jonesko se pita: šta je avangarda? Odgovor je potražio u rečniku »Larousse«: »Otvorio sam svoj rečnik »Larousse« i doznao da 'avangarda znači one elemente koji prethode oružanoj sili sa kopna, sa mora i iz vazduha da bi pripremili njen ulazak u akciju« (Op. cit., str. 76. kurziv M.R.). Jonesko je avangardni pisac. Ako takav pisac poteže etimološku definiciju iz enciklopedije, onda je on aktualizuje kao polaznu tačku svoga razmišljanja o avangardi. Ona je, izgleda, i danas izuzetno aktuelna; naročito ako želimo da shvatimo naprednost S.S.U.P.-a, koji se identifikuje sa Joneskom. To što je aktuelna, ne znači da je dovoljna da bi se njome shvatila modernost S.S.U.P.-a. Zato je treba proširiti onim momentom koji bi imao ekvivalent za bogate sadržaje S.S.U.P.-a. Jonesko nije sasvim zadovoljan njome. Nismo ni mi. Zato je dopunimo.

S tim u vezi, dodajmo da avangarda nije samo prethodnica oružane sile sa kopna, sa mora i iz vazduha, u savremenim uslovima totalnog ideološkog ratovanja, avangarda je i prethodnica službe narodne bezbednosti. Za razliku od nedovoljnog pojma u »Larousse«, ovakvo prošireno shvatanje oplemenilo bi u nas pojam avangarde grupe pisaca okupljene u »S.S.U.P.-u.« Tako oplemenjena definicija avangarde odgovarala bi savremenoj stvarnosti i odražavala bi opštenarodni karakter pojma »naprednosti«. U tom kontekstu, oplemenjena avangarda V. R. Tucića i drugova, pojavljuje se sa udvostručenom m ona je ne samo pouzdana prethodnica oružanoj sili nego i desna ruka čuvarima javnog reda. Njena sveta dužnost je da bude informativna, da budno prati i dostavlja nadležnim organima podatke o svim potencijalnim neprijateljima.

Radi postizanja toga cilja, S.S.U.P., kao jedna od naših najudarnijih avangardi, traži nove puteve i piše *upotrebljive tekstove*. Upotrebljiv tekst je nov žanr, plod delatnosti »Nove umetničke prakse«. On donosi znatnu inovaciju. Kao prvo, odbacuje tradicionalni pojam *obaveštenosti*, zbog njegove intelektualno-retrogradne prirode usmerene na knjišku problematiku. Umesto toga S.S.U.P. uvodi jedan moderan kvalitet, u skladu sa uvidima u teoriju komunikacije i informacije. Taj novi kvalitet je *obaveštajnost*. Obaveštajnost je onaj kvalitet u kome se naročito ističe V. R. Tucić, *spiritus movenc* cele grupe S.S.U.P. Pravi je veštak u pisanju visoko informativnih tekstova. Ko u to ne veruje, neka samo baci pogled na poslanicu u »Poljima«, br. 309., gde piše:

»Znam da iskreno patite. Znam da se Vaše lice istinski grči nad stranicama Hladnog čela. Znam da su Vam prsti dugi, ali čisti! Znam da su Vaša kolena istinski klecnula, a čelo zvonko odjeknulo pod mojim nogama... (kurziv M.R.).

Ovaj dragoceni tekst je izvanredan primer šta sve zna čovek čije je bitno svojstvo da zna. On sadrži jednu primarnu i jednu sekundarnu informaciju. To refrensko, četvorostruko znanje, posebno je dragoceno što je znanje *ad hominem*. To znanje je plod pouzdane informacije i invencije jednog naročito soja ljudi koji su nadahnuti maštovitosti tipa Ignjacija Lojole, dostojne naziva »imaginacija Torkvemada«. To neumljivo: znam, znam, znam, pada kao neumitan udarac po žrtvi koja se kopra. Ali trijumfuje zadivljujuća metodičnost. Pogledajte samo gradaciju teksta. Onaj što zna vodi proces: pred njim je neko ko prvo *patí* (stavljene na muke); zatim, mu se lice grči u grimasama (od dodatnih muka); pažnja islednika, koji ima smisla za fine detalje, pada na »duge, ali čiste prste« koji se bespomoćno pružaju) ne mari, priznaće taj sve kad ga još malo bolje pritegne znalac: žrtvi su klecnula kolena (novi stupanj slamanja); i najzad, hedonizam u slavnim finalu: čelo je zvonko raspalilo pod nogama islednika koji zna znanje. Žrtva je slomljena, ona moli.

To je taj poetski scenario rođen u »imiginaciji Torkvemada«. Svet knjige stvoren za kretanje duha čitaoca postaje mučilište, knjiga je imaginarno mučilište. Nije li to prava igra, imaginarna, između, umišljenog progonitelja i zamišljene žrtve. Pisac kaže: »Najmanje mi pristaje da se igram s Vama progonitelja i žrtve«. Pa, ipak, čini to. Igra se sa velikim uživanjem i neslučenim darom. Pogledao sam svoje prste: zaista su dugi i čisti. V.R. Tucić doista zna sve. Kakva li je to vidovitost kad čovek koji Vas ne poznaje lično zna dužinu vaših prstiju?

Svakom građaninu koji je jedanput makar obavljao formalnosti oko lične karte ili dobijanja pasoša, poznato je da se u S.U.P.-u uzimaju otisci prstiju.

To je opštepoznati postupak kojim se pismo naše kože odslikava u pisanju jedne institucije. Organima bezbednosti je dovoljan za identifikaciju i otisak prsta. Za *spiritus movens* S.S.U.P.-a, to nije dovoljno. Kartoteku treba dopuniti novim podacima. Treba dojaviti da li su prsti dugi ili kratki, čisti ili prljavi. I to dvaput ponoviti da onaj kome se dostavlja informacija slučajno to ne prečuje. Dok je obaveštenost polovična, *obaveštajnost* je totalna. Ona sve dozna. Ona zna. O! Zna. Itekako zna.

Taj vid invencije i inovacije u upotrebljivim tekstovima interesuje naročito one praktičare moderne komunikacije za koje je predrasuda o privatnom životu zastarelo shvatanje malograđanske romantike. Za *spiritus movens* S.S.U.P.-a, nema tajni; za *obaveštajnost* važi geslo: sve dozna, onaj koji zna. Znati i lični opis i privatni život ljudi koje ne poznamo – eto vidovitosti *spiritus movensa* S.S.U.P.-a.

Zar to nije impresivno! Zato, čitajte S.S.U.P., dragi čitaoci!

Čitajte »drugarsku kritiku« S.S.U.P.-a, pa ćete saznati mnogo toga o dužini svojih prstiju, o čistoći svojih ruku, o klecavosti svojih kolena, o sopstvenim patnjama, o tome da vaše čelo može dospeti i pod noge umetnika koji zna znanje da iznuđi priznanje, o tome šta ste šaputali svojim dragama, o tome šta ste sanjali i maštali. O tome da nema tajne i da ta ste proziri. Jer S.S.U.P. sve dozna, čak i kad vas ne pozna.

Čitajmo, ipak i Joneskua, koga ne zadovoljava ona klasična definicija avangarde kao prethodnice oružane sile. V.R. Tucić, koji toliko mnogo zna, pretpostavljam da zna i manifest identifikacionog totema svoje grupe. Evo nekoliko redaka radi osveženja:

»Više volim da definišem avangardu izrazima opozicije i raskida. Dok većina pisaca, umetnika i mislilaca zamišljaju da su ljudi svoga vremena, *pubunjeni pisac ima svest da je protiv svoga vremena*. U stvarnosti, mislioci, umetnici i ličnosti počev od jednog datog trenutka prijanju samo uz sklerotične forme; oni imaju utisak da se sve čvršće nastanjuju u jednom ideološkom, umetničkom ili društvenom poretku – koji im izgleda aktuelan, no koji se već ljuđa i pokazuje naprsline o kojima oni ni ne sanjaju. Uistinu, po toj logici stvari, čim je jedan režim uspostavljen on je i prevaziđen. Čim je jedan oblik izražavanja poznat, on je već zastareo. Rečena stvar je već mrtva, stvarnost je iznad nje. Ona (rečena stvar) je već okamenjena misao. Način go-

vorenja, tj., nametnuti način bivstvovanja, koji je jednostavno dopušten, već je nedopustiv. Čovek avangarde poput je neprijatelj unutar samog grada, protiv kojeg se buni svojski se upinjući da ga razori, jer baš kao i režim tako je i utvrđena forma izražavanja opresivna. Čovek avangarde je u opoziciji prema postojećem sistemu. On je kritičar onoga što jeste, kritičar sadašnjice, a ne njen apologet. Lako je kritikovati prošlost, naročito kad režimi na vlasti ohrabruju na to ili to tolerišu; to je samo učvršćivanje postojećeg stanja stvari, jedne posvećene skleroze, povijanje kičme pod tiranijom ili vatrogasnom službom« (E. Jonesko, *Op. cit.*, str. 79.)

Tako Jonesko, identifikacioni uzor grupe S.S.U.P. Budući da su akteri neuro-drame »Ko je šta«, objavljeni u »Hladnom čelu« V. R. Tucića izjavili »Mi smo Jonesko«, možda je i Joneskuov *credo* izražen u manifestu i njihov *credo*.

To bi bila konsekvencija kad bi se prihvatio metod insinucije po kojem se misao profesora automatski preslikava na misao studenata. Naravno, daleko sam od toga da se ovde, služeći se metodom insinucije, podmećem bilo kome da je »državni neprijatelj« i da na takav policijski način diskvalifikujem autora kritičke interpretacije. Postala je banalnost insinuirati nekome da je »neprijatelj države i revolucije«, ako validnim argumentima razobličuje šarlatanstvo i neznanje.

Moja je namera sasvim drukčija. Pošto me je Tucić upozorio da sam »neoprezno istrčao«, u znak zahvalnosti, čelim da mu uzvratim na taj gest pažnje, da opreznost nije dovoljna, ako pod njom zjapi ponor neznanja. Ne verujem da je Joneskuov stav da je »čovek avangarde u opoziciji prema postojećem sistemu«, i Tucićev stav jer Tucić je apologet harizmatičkih sakramenata. Da bi se sudelovalo u Joneskuovom duhovnom zajedništvu potrebno je naprosto ono što V.R. Tucić nema, i od čega se apologeti postojećeg plaše kao najvećeg svetogrda, ono što se zove kuraž javnog mišljenja. Zato će Tucić i drugovi iz »drugarske kritike« dobro učiniti ako ubuduće pripaze da im se ne potkrade slična nepromišljena identifikacija sa avangardnim Superogom u liku Joneskua, Beketa ili H. Pintera, jer dela ovih jeretika obiluju upravo antiharizmatičkim mestima i nekonformističkim mislima, kao što je ona o umetniku opozicionar prema sistemu u kome živi.

Moj pozdrav grupi drugarskih kritičara: ostajte mi zdravo i pročitajte pisce na koje se pozivate!

želja

katica jevrić

HLEB I VODA

Sva moja lukavstva
ah
samo do izvesnih
tih
neobuzdanih granica
mogu se busati
A kada se reči
hleb naš nasušni stanu
mesiti po papiru
kao testo po rukama
tečna sam

KONFEDERACIJA

Odrčem se moći i bacam je
priskočim u pletivo
klot i frket curi
na slavini kupatila
kad zavrnem česmu
moć mi se vraća tada
smo blage prijateljice
i zajedno odmeravamo
zvuke smenjivosti
naglašenih i nenaglašenih pokreta
po pločnicima

ŽELJA

Sve proizvoljnosti su
moguće ali
popiti reku i ostati
kako kad
ispod
neimarovog prisutnog
mosta voda
nije tečna

»GORANOVO PROLJEĆE«

raspisuje

NATJEČAJ

za mlade pjesnike

Nastojeći da stimuliramo stvaralaštvo mladih pjesnika raspisujemo općejugoslavenski natječaj za poeziju.

Uvjeti natječaja:

1. U natječaju mogu sudjelovati pjesnici iz svih krajeva SFR Jugoslavije do 30 godina starosti, koji do sada nisu objavili knjigu poezije;
2. Pjesme mogu biti napisane na jezicima naroda i narodnosti Jugoslavije;
3. Učesnici natječaja trebaju poslati najmanje 10 (deset) pjesama ili zbirku pjesama. Sve pjesme poslati prepisane u 3 (tri) primjerka;
4. Uz pjesme obavezno priložiti biografiju s točnom adresom stanovanja;
5. Stručni žiri će ocijeniti sve u roku primljene pjesme i predložiti dodjelu nagrade najboljima;
6. Učesnicima natječaja dodjeljuju se nagrade:
 - nagrada »Goran« dodjeljuje se u vidu tiskanja rukopisa zbirke pjesama najboljem pjesniku ili pjesnikinji prema izboru stručnog žirija,
 - druga nagrada sastoji se u tiskanju pjesama dvadesetorice mladih pjesnika po izboru stručnog žirija u časopisu DKH »Republika«.
7. Rukopisi primljenih pjesama se ne vraćaju;
8. Rok slanja pjesama je 31. I 1985. godine;
9. Pjesme slati na adresu »GORANOVO PROLJEĆE«, 41000 ZAGREB, OPATOVINA 11 (natječaj za mlade pjesnike).

ORGANIZACIONI ODBOR